

KAVICS SOLAR Kft. 3700 Kazincbarcika, Csók István u. 46.
Hatás-Kör Bt. 3528 Miskolc, Lajos Árpád utca 19.

**Nyékládháza 046/1, 046/6, 046/7, 046/8, 046/9, 046/10, 046/11, 046/12, 046/13, 046/21,
046/31 hrsz-ú területeken tervezett napelemes kiserőmű helyszíne előzetes élővilágvédelmi
és tájvédelmi vizsgálata**

2020

Készítette: Mercsák József László
élővilágvédelem, tájvédelem szakértő
Engedély száma: Sz-066/2012
Nyilvántartási kód: 4467 jogosult erdészeti szakszemélyzet

Tartalomjegyzék

1. A terület bemutatása.....	3
2. A Nyékládháza 046/1-046/31 hrsz-ú területen tervezett napelem park helyszíne és környezete természeti állapota.....	3
3. A vizsgált területen található növénytársulások, növényfajok.....	4
4. A területen megfigyelt állatfajok.....	7
5. A tervezett napelemes kiserőmű élővilágra gyakorolt hatása, a poláros fényszennyezettség káros hatásai megelőzése, elkerülése.....	12
6. A tájkép változása, értékelése.....	13
7. A vizsgálat összefoglalása.....	14
8. Felhasznált irodalom.....	15
9. Fényképmelléklet.....	16
10. Egyéb melléklet.....	18

Nyékládháza 046/1, 046/6, 046/7, 046/8, 046/9, 046/10, 046/11, 046/12,046/13, 046/21, 046/31 hrsz-ú területeken tervezett napelemes kiserőmű helyszíne előzetes élővilágvédelmi és tájvédelmi vizsgálata

1. A terület bemutatása

Nyékládháza, város az Észak-Magyarország régióban, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Miskolci járásban. Mezőgazdasági és ipari település. Teljes infrastruktúrával ellátott. A település határa 24,67 km², lakossága 4.876 fő (2015.01.01). Tengerszint feletti magassága: 102,131 m.

Földrajzi elhelyezkedés: Az Alföld nagytájban, a Középső-Tisza mellék középtájban, a Sajó hordalékkúpja kistájban, helyezkedik el.

Alapkőzete: glaciális és alluviális üledék. Fizikai talajfélesége: humuszos az agyagos vályog és homokos vályog. Genetikai talajtípusa: réti csernozjom. A tervezési terület tengerszint feletti magassága 99-102 m.

Klíma adatok:

A napsütés évi összege: 1.900 óra

Évi felhőzet: 60%

A derült napok évi száma: 70 nap

A borult napok évi száma: 120 nap

A ködös napok évi száma: 40 nap

Évi középhőmérséklet: 10,0 C°

A fagyos napok száma: 110 nap

Az átlagos évi legmagasabb hőmérséklet: 34,0 C°

Az átlagos évi legalacsonyabb hőmérséklet: - 19,0 C°

Évi párányomás: 7,4 mm

A 14 órás nedvesség évi átlaga: 60%

Évi csapadékeloszlás: 550 mm

A havas napok évi száma: 25 nap

A szélirányok évi gyakorisága (*Újszentmargita állomás adatai*): É-ÉK-D-DNy-Ny-K-ÉNy-DK.

A tengerszinti légnyomás: 1016.6 hPa

A Nyékládháza 046/1, 046/6, 046/7, 046/8, 046/9, 046/10, 046/11, 046/12,046/13, 046/21, 046/31 hrsz-ú területen tervezett napelemes kiserőmű helyszíne és környezete

A Nyékládháza 046/1, 046/6, 046/7, 046/8, 046/9, 046/10, 046/11, 046/12,046/13, 046/21, 046/31 hrsz-ú területen tervezett napelem park helyszíne a lakott területtől 0,7 km-re északkeletre, a Nyékládháza IV.- kavics védőnevű bányateleken belül, átalakított környezetben (*humuszdepó, elegyengetett felszín*), 3 kisebb-nagyobb, részben benádasodott horgászatra használt bányató és a környezetében művelt és felhagyott szántó található.

2. A Nyékládháza 046/1, 046/6, 046/7, 046/8, 046/9, 046/10, 046/11, 046/12,046/13, 046/21, 046/31 hrsz-ú területen tervezett napelemes kiserőmű helyszíne és környezete természeti állapota.

A Nyékládháza 046/1, 046/6, 046/7, 046/8, 046/9, 046/10, 046/11, 046/12,046/13, 046/21, 046/31 hrsz-ú területen tervezett napelem park a vizsgálat időpontjában átalakított környezetben volt található, a legjellemzőbb társulásai gyomfajokkal jellemzőek. A humusz

depók, az elegyengetett talajfelszínen megindult a beerdősülés, legjellemzőbb az akác a nemes nyárak jelenléte, a környezetében művelt és művelésből felhagyott szántók is megtalálhatók. A tervezett naperőmű és környezetét a bányaművelések megkezdése előtt az emberi tevékenység év-századok óta tartó tájhasználatát következtében átalakult a szántóföldi gazdálkodás következtében. Ezért jellemzően gyomnövénytársulások és részben nem őshonos fafajokból álló facsoportok jellemzik.

A Természetvédelmi Információs Rendszer adatai alapján a tervezési terület és tágabb környezete nem áll természetvédelmi oltalom alatt, nem része Natura 2000 hálózathoz, de az Országos Ökológiai Hálózathoz, mint „Ökológiai folyosó” és „Puffer terület” (50,1078 ha) része.

3. A vizsgált területen található növénytársulások, növényfajok.

A vizsgált terület eredetileg folyóvízi, ártéri és lápi növénytársulások uralták. A folyópartokat kísérő nádasokat és bokorfüzeseket előbb fűz-nyár, majd a magas ártereken tölgy-kőris-szil ligeterdők követték. Az állóvizek hínártársulásait a partok felé nádasok, magassásos zsombékosok, majd a láp és mocsárrétek és láperdők váltottak fel. Az eredeti társulások ártéri síkságainkon is jelentősen visszaszorultak, helyüket rétek, legelők és alacsony termőképességű szántók foglalták el.

Flóratartomány

A terület a Pannóniai flóratartományba (*Pannonicum*) tartozik.

Flóraidék

Az Alföld flóraidéke (*Eupannonicum*) része.

Flórajárás

A Tiszavidék flórajárás (*Crisicum*) része.

Vegetáció jellemzése

A vizsgált A Nyékládháza 046/1, 046/6, 046/7, 046/8, 046/9, 046/10, 046/11, 046/12, 046/13, 046/21, 046/31 hrsz-ú (65, ha) területen a rendszeres tájhasználat (*mezőgazdasági művelés, bányaművelés*) következtében jellemzően gyomtársulások alakultak ki. A vizsgált területen tömeges a tájidegen fafajok jelenléte, az akác, nemes nyárak és spontán hibridjei alkotta facsoportok.

Társulások és a társulásokat jellemző növényfajok

1. Akácosok (Robinietae Jurko ex Hadac & Sefron 1980)

Ezen belül:

Rozsnokos akácos (*Bromo sterilis-Robinetum Pócs 1954*)

Jellemző növényei:

Uralkodó az akác (*Robinia pseudo-acacia*), gyakori fajok a gyepürózsa (*Rosa canina*), a meddő rozsnok (*Bromus sterilis*), a ragadós galaj (*Galium aparine*), a betyárkóró (*Erigeron canadensis*) és a fekete bodza (*Sambucus nigra*).

2. Bojtorjánosok (*Arctium lappae* R. Tx. 1937)

Ezen belül:

Bojtorjános (*Arctietum lappae* Felföldy 1942)

Jellemző növényei:

A bojtorjánosokban található fajokból jellemző a közönséges bojtorján (*Arctium lappa*), a fekete üröm (*Artemisia vulgaris*), a fekete peszterce (*Ballota nigra ssp. nigra*), az útszéli bogács (*Carduus acanthoides*), a kerek repkény (*Glechoma hederacea*), a szúrós gyöngyajak (*Leonurus cardiaca*), a réti lórom (*Rumex obtusifolius*), a fehér mécsvirág (*Silene alba*) és a pitypang (*Taraxacum officinale*).

3. Útszéli gyomnövényzet (*Artemisletea vulgaris* Lehm. & al. In R. Tx. 1950)

Ezen belül:

Mezei aszatos (*Cirsietum lenceolati-arvensis* Morariu 1943)

Jellemző növényei:

Uralkodik a közönséges tarackbúza (*Agropyros repens*), gyakori a közönséges bojtorján (*Arctium lappa*), a fekete üröm (*Artemisia vulgaris*), a fekete peszterce (*Ballota nigra ssp. nigra*), a mezei és közönséges aszat (*Cirsium arvense*, *Cirsium vulgare*), a kerek repkény (*Glechoma hederacea*), a szúrós gyöngyajak (*Leonurus cardiaca*), a fehér mécsvirág (*Silene alba*), és a pitypang (*Taraxacum officinalis*).

4. Taposott gyomnövényzet /*Polygano arenastri-Poetea annuae* Rivas-Martinez 1975 corr. Rivas-Martinez & al. 1991)

Ezen belül:

Angol perje-nagy útifű társulás (*Lolio-Plantaginetum majoris* Beger 1930)

Jellemző növényei:

Domináns az angol perje (*Lolium perenne*), de gyakori és jellemző a lándzsás és nagy útifű (*Plantago lanceolata*, *Plantago major*).

Növényfajok

TVK – Természetvédelmi kategóriák /Simon 1988/, SzMT – Szociális Magatartás Típusok /Borhidi 1993/ feltüntetésével

Nr.	Latin név	Magyar név	TVK	SzMT
1,	<i>Acer negundo</i> L.	zöld juhar	GY	W
2,	<i>Achillea millefolium</i> L.	közönséges cickafark	TZ	DT
3,	<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	közönséges párlófű	TZ	DT
4,	<i>Alopecurus pratensis</i> L.	régi ecsetpázsit	E	C

5,	Arrhenatherum elatius (L.) PRESL	franciaperje	TZ	DT
6,	Artemisia vulgaris L.	fekete üröm	GY	W
7,	Bromus arvensis L.	mezei rozsnok	GY	W
8,	Bromus erectus HUDS.	sudár rozsnok	E	C
9,	Bromus inermis LEYSS.	árva rozsnok	K	C
10,	Bromus sterilis L.	meddő rozsnok	GY	RC
11,	Calamagrostis epigeios (L.) ROTH	siskanádtippán	TZ	RC
12,	Capsella bursa-pastoris (L.) MEDIC.	pásztortáska	GY	W
13,	Carduus acanthoides L.	útszéli bogáncs	GY	W
14,	Centaurea micranthos S. C. GMEL.	útszéli imola	TZ	DT
15,	Cichorium intybus L.	mezei katángkóró	GY	W
16,	Cirsium arvense (L.) SCOP.	mezei aszat	GY	RC
17,	Consolida regalis S. F. GRAY	mezei szarkaláb	GY	W
18,	Crepis tectorum L.	hamvas zörgőfű	GY	W
19,	Dactylis glomerata L.	csomós ebír	TZ	DT
20,	Daucus carota L.	murok	TZ	DT
21,	Descurainia sophia (L.) WEBB	sebforrasztófű	GY	W
22,	Euphorbia cyparissias L.	farkaskutyatej	GY	DT
23,	Festuca pratensis HUDS.	réti csenkesz	E	C
24,	Galium aparine L.	ragadós galaj	GY	W
25,	Glechoma hederacea L.	kerek repkény	K	DT
26,	Lactuca serriola L.	keszeg saláta	GY	W
27,	Leunorus cardiaca L.	szúrós gyöngyajak	GY	W
28,	Linaria vulgaris Mill.	közönséges gyújtóványfű	TZ	W
29,	Lolium perenne L.	angolperje	GY	DT
30,	Melandrium album (MILL.) GARCKE	fehér mécsvirág	GY	W
31,	Plantago lanceolata L.	lándzsás útifű	TZ	DT
32,	Poa bulbosa L.	gumós perje	TZ	C
33,	Poa pratensis L.	réti perje	K	G
34,	Potentilla argentea L.	ezüst pimpó	TZ	DT
35,	Robinia pseudo acacia L.	akác	GY	AC
36,	Rosa gallica L.	parlagi rózsza	K	G
37,	Rubus caesius L.	hamvas szeder	TZ	DT
38,	Sambucus nigra L.	fekete bodza	GY	DT
39,	Silene vulgaris (MÖNCH) GARCKE	hólyagos habszegfű	K	DT
40,	Stenactis annua (L.) NEES	egynyári seprence	TZ	AC
41,	Taraxacum officinale WEBER EX WIGGERS	pongolya pitypang	GY	RC
42,	Tragopogon orientalis L.	közönséges bakszakáll	TZ	DT
43,	Trifolium pratense L.	réti here	TZ	DT
44,	Trifolium repens L.	fehér here	TZ	DT
45,	Urtica dioica	nagy csalán	TZ	DT
46,	Verbascum austracum Schott	osztrák ökörfarkkóró	TZ	W
47,	Vicia cracca L.	kaszanyügbükköny	TZ	DT

Természetvédelmi Érték Kategóriák (TVK)

I. Természetes állapotokra utaló	
unikális fajok	U

fokozottan védett fajok	KV
védett fajok	V
<i>társulásalkotó fajok</i>	<i>E</i>
<i>kísérő fajok</i>	<i>K</i>
pionír fajok	TP
II. Degradációra utaló	
<i>zavarástűrő fajok</i>	<i>TZ</i>
adventív fajok	A
gazdasági növények	G
<i>gyomfajok</i>	<i>GY</i>

Vegetáció értékelése természetvédelmi kategóriák alapján

I. Természetes állapotokra utaló	TVK	Fajszám	%
unikális fajok	U	0	0%
fokozottan védett fajok	KV	0	0%
védett fajok	V	0	0%
<i>társulásalkotó fajok</i>	<i>E</i>	3	7,0%
<i>kísérő fajok</i>	<i>K</i>	5	12,0%
pionír fajok	TP	0	0%
II. Degradációra utaló			
<i>zavarástűrő fajok</i>	<i>TZ</i>	19	39,0%
adventív fajok	A	0	0%
gazdasági növények	G	0	0%
<i>gyomfajok</i>	<i>GY</i>	20	42,0%
Összesen:		47 faj	100 %

A táblázatban érintett természetes állapotokra utaló növényfajok közül dominálnak a kísérő fajok (12,0%), majd a követik társulásalkotó fajok (7,0%)- ban.

A degradációra utaló növényfajok közül dominánsak a gyomfajok (42,0%), majd a zavarástűrő fajok (39,0%)- ban.

Nem található a vizsgált területen unikális, fokozottan védett, védett, adventív, pionír és gazdasági faj.

4. A területen megfigyelt állatfajok.

A zoológiai felmérés a nyári és őszi aspektusba esett, a költés és szaporodás befejeződött, a madarak vonulása tartott. Az állatfajok a vizsgált területen és az azzal határos részeken, a madarak főleg a levegőben tartózkodnak. Az állatfajok, faj és egyedszáma a jelentős kiterjedésű terület miatt jelentős, a vizsgálatot a hatásterületen is elvégeztem, amelynek nagysága 65,0 ha.

GERINCESEK - VERTEBRATA
KÉTÉLTŰEK - AMPHIBIA
FARKOS KÉTÉLTŰEK - CAUDATA

HÜLLŐK - REPTILIA

Szalamandrafélék - <i>Lacertidae</i>		
Tarajos göte – <i>Triturus cristatus</i>	védett	gyakori faj
Pettyes göte – <i>Triturus vulgaris</i>	védett	gyakori faj

BÉKÁK - ANURA

Korongnyelvűbéka-félék - <i>Discoglossidae</i>		
Vöröshasú unka – <i>Bombina bombina</i>	védett	gyakori faj

Varangyfélék - <i>Bufo</i>		
Barna varangy – <i>Bufo bufo</i>	védett	gyakori faj
Zöld varangy – <i>Bufo viridis</i>	védett	gyakori faj

Levelibéka-félék - <i>Hylidae</i>		
Zöld levelibéka – <i>Hyla arborea</i>	védett	gyakori faj

Valódibéka-félék - <i>Ranidae</i>		
Kecskebéka – <i>Rana esculenta</i>	védett	gyakori faj
Tavi béka – <i>Rana ridibunda</i>	védett	gyakori faj
Mocsári béka – <i>Rana arvalis</i>	védett	gyakori faj
Erdei béka – <i>Rana dalmatina</i>	védett	gyakori faj

HÜLLŐK - REPTILIA

Nyakörvösgyíkfélék - <i>Lacertidae</i>		
Fürge gyík – <i>Lacerta agilis</i>	védett	gyakori faj

KÍGYÓK - SERPENTES

Valódi siklófélék - <i>Colubridae</i>		
Vízisikló – <i>Natrix natrix</i>	védett	gyakori faj

MADARAK - AVES

VÖCSÖKALAKÚAK - CICONIIFORMES

Vöcsökfélék - <i>Podicipitidae</i>		
Kis vöcsök – <i>Podiceps ruficollis</i>	védett	gyakori faj
Feketenyakú vöcsök – <i>Podiceps nidricollis</i>	fokozottan védett	gyakori faj
Búbos vöcsök – <i>Podiceps cristatus</i>	védett	gyakori faj
Vörösnyakú vöcsök – <i>Podiceps griseigena</i>	fokozottan védett	gyakori faj

GÖDÉNYALAKÚAK - PELECANIFORMES

Kárókatonafélék - <i>Phalacrocoracidae</i>		
Kárókatona – <i>Phalacrocorax carbo</i>	védett	gyakori faj

GÓLYAALAKÚAK - CICONIIFORMES

Gémfélék - <i>Ardeidae</i>		
Szürkegém – <i>Ardea cinerea</i>	nem védett	gyakori faj
Vörös gém – <i>Ardea purpurea</i>	fokozottan védett	gyakori faj
Kis kócsag – <i>Egretta garzetta</i>	fokozottan védett	gyakori faj

Bakcsó – <i>Nycticorax nycticorax</i>	fokozottan védett	gyakori faj
Pocgém – <i>Ixobrychus minutus</i>	fokozottan védett	ritkuló faj

Gólyafélék - <i>Ciconiidae</i>		
Fehér gólya – <i>Ciconia ciconia</i>	fokozottan védett	gyakori faj

LÚDALAKÚAK - ANSERIFORMES

Récefélék - <i>Anatidae</i>		
Bütykös hattyú – <i>Cygnus olor</i>	védtett	gyakori faj
Nyári lúd – <i>Anser anser</i>	védtett	gyakori faj
Tökés réce – <i>Anas platyrhynchos</i>	nem védtett	gyakori faj
Böjti réce – <i>Anas querquedula</i>	fokozottan védtett	gyakori faj
Barátréce – <i>Aythya ferina</i>	védtett	gyakori faj

SÓLYOMALAKÚAK – FALCONIFORMES

Vágómadár-félék – <i>Accipitridae</i>		
Karvaly – <i>Accipiter nisus</i>	védtett	gyakori faj
Egerészöly – <i>Buteo buteo</i>	védtett	gyakori faj
Kékes rétihéja – <i>Circus cyaneus</i>	védtett	gyakori faj
Barna rétihéja – <i>Circus aeruginosus</i>	védtett	gyakori faj

Sólyomfélék – <i>Falconidae</i>		
Kabasólyom – <i>Falco subbuteo</i>	védtett	gyakori faj
Kis sólyom – <i>Falco columbarius</i>	védtett	gyakori faj
Kék vércse – <i>Falco vespertinus</i>	fokozottan védtett	gyakori faj
Vörös vércse – <i>Falco tinnunculus</i>	védtett	gyakori faj

TYÚKALAKÚAK - GALLIFORMES

Fácánfélék - <i>Phasianidae</i>		
Fácán – <i>Phasianus colchicus</i>	nem védtett	gyakori faj

DARUALAKÚAK - GRUIFORMES

Guvatfélék - <i>Rallidae</i>		
Vízityúk – <i>Gallinula chloropus</i>	védtett	gyakori faj
Szárcsa – <i>Fulica atra</i>	védtett	gyakori faj

LILEALAKÚAK - CHARADRIIFORMES

Lilefélék - <i>Charadriidae</i>		
Bíbic – <i>Vanellus vanellus</i>	védtett	gyakori faj
Kis lile – <i>Charadrius dubius</i>	védtett	itt gyakori faj
Sirályfélék - <i>Laridae</i>		
Dankasirály – <i>Larus ridibundus</i>	védtett	gyakori faj

GALAMBALAKÚAK - COLUMBIFORMES

Galambfélék - <i>Columbidae</i>		
Örvös galamb – <i>Columba palumbus</i>	nem védett	gyakori faj
Vadgerle – <i>Streptopelia turtur</i>	védett	gyakori faj
Balkáni gerle – <i>Streptopelia decaocto</i>	nem védett	gyakori faj

KAKUKALAKÚAK - CUCULIFORMES

Kakukfélék - <i>Cuculidae</i>		
Kakuk – <i>Cuculus canorus</i>	védett	gyakori faj

HARKÁLYALAKÚAK - PICIFORMES

Harkályfélék - <i>Picidae</i>		
Zöld küllő – <i>Picus viridis</i>	védett	gyakori faj
Nagy fakopáncs – <i>Denrocopos maior</i>	védett	gyakori faj
Balkáni fakopáncs – <i>Dendrocopos syriacus</i>	védett	gyakori faj

VERÉBALAKÚAK - PASSERIFORMES

Pacsirtafélék - <i>Alaudidae</i>		
Búbospacsirta – <i>Galerida cristata</i>	védett	gyakori faj
Mezei pacsirta – <i>Alauda arvensis</i>	védett	gyakori faj

Fecskefélék - <i>Hirundinidae</i>		
Molnárfecske – <i>Delichon urbica</i>	védett	gyakori faj
Füsti fecske – <i>Hirundo rustica</i>	védett	gyakori faj
Parti fecske – <i>Riparia riparia</i>	védett	gyakori faj

Varjúfélék – <i>Corvidae</i>		
Holló – <i>Corvus corax</i>	védett	gyakori faj
Dolmányos varjú – <i>Corvus cornix</i>	nem védett	gyakori faj
Vetési varjú – <i>Corvus frugilegus</i>	védett	gyakori faj
Szarka – <i>Pica pica</i>	nem védett	gyakori faj
Szajkó – <i>Garrulus glandarius</i>	nem védett	gyakori faj

Cinegefélék – <i>Paridae</i>		
Kék cinege – <i>Parus caeruleus</i>	védett	gyakori faj
Szécinege – <i>Parus major</i>	védett	gyakori faj

Ökörszemfélék - <i>Troglodytidae</i>		
Ökörszem – <i>Troglodytes troglodytes</i>	védett	gyakori faj

Rigófélék – <i>Turdidae</i>		
Feketerigó – <i>Turdus merula</i>	védett	gyakori faj
Fenyőrigó – <i>Turdus pilaris</i>	védett	gyakori faj
Házi rozsdafarkú – <i>Phoenicurus ochruros</i>	védett	gyakori faj
Vörösbegy – <i>Erithacus rubecula</i>	védett	gyakori faj

Poszátafélék – <i>Sylviidae</i>		
Berki tücsökmadár – <i>Lucustella fluviatilis</i>	védett	gyakori faj
Nádi tücsökmadár – <i>Lucustella luscinoides</i>	védett	gyakori faj
Nádirigó – <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	védett	gyakori faj
Cserregő nádiposzáta – <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	védett	gyakori faj
Énekes nádiposzáta – <i>acrocephalus palustris</i>	védett	gyakori faj
Foltos nádiposzáta – <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	védett	gyakori faj
Mezei poszáta – <i>Sylvia communis</i>	védett	gyakori faj
Kis poszáta – <i>Sylvia curruca</i>	védett	gyakori faj
Csilpcsálp füzike – <i>Phylloscopus collybita</i>	védett	gyakori faj

Billegetőfélék – <i>Motacillidae</i>		
Barázdabillegető – <i>Motacilla alba</i>	védett	gyakori faj
Sárga billegető – <i>Motacilla flava</i>	védett	gyakori faj

Gébicsfélék – <i>Laniidae</i>		
Kis őrgébics – <i>Lanius minor</i>	védett	gyakori faj
Tövisszúró gébics – <i>Lanius collurio</i>	védett	gyakori faj

Seregélyfélék – <i>Sturnidae</i>		
Seregély – <i>Sturnus vulgaris</i>	eu védett	gyakori faj

Verébfélék – <i>Passeridae</i>		
Házi veréb – <i>Passer domesticus</i>	eu védett	gyakori faj
Mezei veréb – <i>Passer montanus</i>	védett	gyakori faj
Tengelic – <i>Carduelis carduelis</i>	védett	gyakori faj

Pintyfélék – <i>Fringillidae</i>		
Tengelic – <i>Carduelis carduelis</i>	védett	gyakori faj
Csicsörke – <i>Serinus serinus</i>	védett	gyakori faj
Erdei pinta – <i>Fringilla coelebs</i>	védett	terjedőben

EMLŐSÖK – MAMMALIA
ROVAREVŐK – INSECTIVORA

Cickányfélék – <i>Soricidae</i>		
Mezei cickány – <i>Crocidura leucodon</i>	védett	gyakori faj

Vakondfélék - <i>Talpidae</i>		
Közönséges vakond – <i>Talpa europaea</i>	védett	gyakori faj

RAGADOZÓK - CARNIVORA

Menyétfélék - <i>Mustelidae</i>		
Menyét – <i>Mustella nivalis</i>	nem védett	gyakori faj

RÁGCSÁLÓK - RODENTIA

Egérfélék - <i>Muridae</i>		
Pocokformák - <i>Arvicolinae</i>		

Mezei pocok – <i>Microtus arvalis</i>	nem védett	gyakori faj
---------------------------------------	------------	-------------

NYÚLALAKÚAK- LAGOMORPHA

Nyúlfélék - <i>Leporidae</i>		
Mezei nyúl – <i>Lepus europaeus</i>	nem védett	gyakori faj

A felmérés időpontjában az állatfajok szaporodása befejeződött, de főleg olyan fajokkal találkoztam, amelyek a területen táplálkoznak. A vizsgálat időpontjában a vizsgált területen telepesen fészkelő madárfajok (*gyurgyalag, partifecske, mezei és házi veréb, búbosbanka*) fészkek telepét nem találtam.

5. A tervezett napelemes kiserőmű élővilágra gyakorolt hatása, a poláros fényszennyezettség káros hatásai megelőzése, elkerülése

Mára az állatvilág az ember által átalakított környezethez alkalmazkodni tudott. Az állatfajok faj és egyedszáma a terület ökológiai állapotának megfelelő. De!

1. Figyelembe kell venni az illetékes nemzeti park igazgatóság élőhelyvédelmi nyilatkozatát (*építési munkaterület, anyagtárolási mód és depóniák kijelölése, meghatározása, illetve területi korlátozása /pl. ökológiai folyosó tekintetében/, kivitelezési időszak korlátozások esetleges jelölő, közösségi jelentőségű és védett flóra, fauna populációk szaporodási időszakára*) figyelembe kell venni az építés kivitelezésekor.

2. Rovarpopuláció un. poláros fényszennyezéssel szembeni védelmét garantáló, műszaki megoldásokkal kivitelezhetők a napelem egységek, modulok.

A napelemes kiserőmű esetében problémát egyedül a panelek poláros fényszennyezése (*Polarized Light Pollution*), ezután PLP, okozhat. A jelenséget először Dr. Horváth Gábor, az ELTE Biológiai Fizikai Tanszéke docense, MTA doktora által vezetett kutatócsoport mutatta ki 2009-ben, elsősorban épületek üvegfelületeinek vizsgálatakor, 2010-ben a kutatást kiterjesztették a napelemek üvegfelületére is. Az üvegfelületről visszatükröződő fény megtévesztheti a vízfelületekhez kötődő életmódú rovarokat. A PLP elkerülése érdekében a kiserőműveknél kötelező az antireflexiós bevonatú üvegfelülettel ellátott napelem panelek alkalmazása. Ez a technológia ma már széles körben alkalmazott a napelem gyártásban, mivel a környezetvédelmi (*természetvédelmi*) előnyön kívül, a csökkentett reflexió növeli a panelek hatásfokát is és a légiközlekedésben okozott zavaró hatást is minimalizálja.

A jelen beruházásban alkalmazni kívánt AstroSemi 450 napelemek is megbízható antireflexiós bevonattal rendelkeznek. Az antireflexiós bevonatú felületek vizsgálata eredményét a PLP szempontjából a Horváth docens Úr által vezetett kutatócsoport már évek óta vizsgálja. A megnyugtató eredményt a közelmúltban tették közzé. A tanulmány szerint az alkalmazott antireflexiós bevonattal megnyugtatóan minimalizálható a PLP környezetre gyakorolt hatása.

3. Amennyiben a tárgyi projekthez kapcsolódóan esetlegesen új villamos szerelvény /vezeték/ tartóoszlopok is kivitelezésre kerülnek, azokra „műszaki-ökológiai szintézisben” szabványos, illetve villamos ipari szakmai közmegegyezéssel elfogadott műszaki irányelveknek, az elérhető legjobb technikai követelményeinek is megfelelő, az adott oszlop, vezetékszakaszműszaki jellemzőinek, a környezeti kitettségnek függvényében megoldott megtervezett madár áramütés ellen védő, szigetelő (*műanyag, kerámia*) határoló szerkezeti eleme szerelendők fel. Szükséges a madarak testzárlata megelőzése érdekében további szigetelő papucskok, kiülők felszerelése.

4. Az előző (3.) pontban előírt madárvédelmi műszaki megoldásokban figyelemmel kell lenni a VÁT-H2, VÁT-H”§, VÁT-H21 „környezetbarát vezeték hálózat madárvédelmi kialakítás” (a továbbiakban M.áü.v.) típustervekben, irányelvekben foglaltakra. (M.áü.v. alapelv, követelmény, többek között burkolt vezetős áramkötés terelőszigetelő rögzítéssel, burkolt vezetékszakas, ami nem érintkezhet fémes szerelvényelemmel, fázis-föld, fázis-fázis zárlat kizáró védőeszköz szerelvény – madárszárny - terelők, védőburkolatos szigetelő lánc-lég-vezeték tartó oszlop fejszerkezet alatti áramkötések, áramütés kizáró madárkiülők)

5. Amennyiben (a tárgyi projekthez közvetlenül kapcsolódóan, esetlegesen elbontásra, áthelyezésre kerülő) villamos szerelvény tartóoszlopon vezet, közösségi jelentőségű madár (pl. fehér gólya) fészke található, úgy annak bármilyen bolygatása, zavarása a költési, nevelési időszakban (tárgyév március 15. és augusztus 31. között) tilos.

A 2018.07.03., 2018.10.14., 2020.09.08. és 2020.12.11.-én történt helyszíni vizsgálatok alapján, megállapítottam, hogy a tervezett kiserőmű területén és tágabb környezetében villanyoszlopon fehér gólya (*Ciconia ciconia*) fészke nem található.

6. A tájkép változása, értékelése

Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 2. §. 1. pontja szerint tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területbe sorolandó a Nyékládháza 046/1, 046/6, 046/7, 046/8, 046/9, 046/10, 046/11, 046/12, 046/13, 046/21, 046/31 hrsz-ú területek.

A feltétel előírások szerint a megvalósuló tárgyi naperőmű egységgel, továbbiakban napelem mezővel, a következőkben ismertetett „Táj-paraméterekkel” nem változnak meg jelentősen, a korábbi állapotra visszaállítható.

A telket, a hatásos telket is magába foglaló tájsejt-együttes tájszerkezetét meghatározó, az egyes természetközeli, valamint a jelentősen módosított (átalakított) természeti jellegű terület használatnak megfelelő úgynevezett, táj-mozaikosság, a táj-mintázat szegélyhatás ökológiai minősége és a táji foltdinamika, foltdiverzitás, a folt konnektivitás, és ennek szegélyhatásai.

Nyékládháza város külterületi, jellemzően módosított természeti, rudális, agrogazdálkodás tájhasználatú közigazgatási területét megközelítőleg 1,0%-ban, vagy ez alatti arányban fogja csökkenteni a tervezett új erőművel a napelem mező, tehát a tájszerkezet, többek között, meghatározott folt-dinamika, a foltjelleg is ilyen arányban fog változni, tehát nem keletkezik jelentős tájatalakító hatás. A tájpotenciál (az előírások maradéktalan betartásával) nem fog csökkenni a napelem mezővel, a tájigénybevételi korlátok várhatóan nem kerülnek meghaladásra. Az ökológiai tájpotenciál megőrzésében lényeges biofaktort jelentő biológiai aktivitás fennmarad a telken.

A talajon vízzáró burkolat, lefedés nem keletkezik, a napelem egységek alatt és között széles ökológiai tűrőképességű növényfajok élnek és kerülnek gondozásra, szükség szerint telepítésre.

A napelem panelek talajcsavaros rögzítésű tartószerkezetekre kerülnek felszerelésre. A technológiából adódóan a talajcsavarok teljes egészében helyben hagyják a jelenlegi talaj szerkezetét, azaz a talajfelszín nem kerül beépítésre. a jelenlegi humuszos talajréteg teljes egészében helyben marad. Tényleges beépítési igénye egyedül a transzformátornak (BK (SIK) 009 (H) 450) van, ami a teljes területnek mindössze 0,04%-a. Ezek alapján az érintett terület 99,96%-án megmarad az eredeti talaj jelenlegi aránya. Ezért a táj indikátorok nem fognak kedvezőtlenül megváltozni.

Összességében a tervezett tájsejt együttes és a tájképi hatásterület, tartós tájhasználati konfliktus, kimutatható tájpotenciál csökkenés nem várható. Az előírások betartásával a tájkarakter is megmarad és fenntartható.

A terület hasznosítása változást nem okoz, mert a Természetvédelmi Információs Rendszer adatai alapján a tervezett terület és tágabb környezete nem áll természetvédelmi oltalom alatt,

nem része Natura 2000 hálózatnak, de az Országos Ökológiai Hálózatnak, mint „Ökológiai folyosó” és „Puffer terület” (50,1078 ha) része. Nem találhatók rajta egyedi tájképi értékek, a tájkép értékét inkább rendezetté, használhatóbbá teszi.

7. A vizsgálat összefoglalása

A Nyékládháza 046/1, 046/6, 046/7, 046/8, 046/9, 046/10, 046/11, 046/12,046/13, 046/21, 046/31 hrsz-ú területen tervezett napelem park helyszíne a lakott területtől 0,7 km-re észak-keletre, a Nyékládháza IV.- kavics védőnevű bányateleken belül, átalakított környezetben (*humuszdepó, elegyengetett felszín*), 3 kisebb-nagyobb, részben benádasodott horgászatra használt bányató és a környezetében művelt és felhagyott szántó található.

A Nyékládháza 046/1, 046/6, 046/7, 046/8, 046/9, 046/10, 046/11, 046/12,046/13, 046/21, 046/31 hrsz-ú területen tervezett napelem park a vizsgálat időpontjában átalakított környezetben volt található, a legjellemzőbb társulásai gyomfajokkal jellemzőek. A humusz depók, az elegyengetett talajfelszínen megindult a beerdősülés, legjellemzőbb az akác a nemes nyárak jelenléte, a környezetében művelt és művelésből felhagyott szántók is megtalálhatók. A tervezett naperőmű és környezetét a bányaművelések megkezdése előtt az emberi tevékenység évszázadok óta tartó tájhasználatára következőben átalakult a szántóföldi gazdálkodás következtében. Ezért jellemzően gyomnövénytársulások és részben nem őshonos fajokból álló facsoportok jellemzik.

Jellemző társulások: az útszéli gyomnövényzet (*Artemisletea vulgaris* Lehm. & al. In R.Tx. 1950), taposott gyomnövényzet (*Polygano arenastri-Poetea annuae* Rivas-Martinez 1975 corr. Rivas-Martinez & al. 1991), rozsnokos akácos (*Bromo sterilis-Robinetum* Pócs 1954), puhafaligetek (*Salicion albae* Soó 1930 em. Müll. Et Görs 1958) és bojtortjánosok (*Arction lappae* R. Tx. 1937). tudtak megtelepedni.

A területen élő növényfajok közül a természetes állapotra utalók közül dominánsak a kísérő fajok (9,5 %), majd a társulásalkotó fajok (3,0 %), és végül a pionír fajok (1,5 %).

A degradációra utaló fajok közül dominánsak a gyomfajok (59,0 %), majd a zavarástűrő fajok követik (23,0 %), majd a gazdasági fajok (4,0 %).

Nem található a vizsgált területen unikális, fokozottan védett, védett és adventív növényfaj!

Az építési-kivitelezési munkák végzésekor csak a legszükségesebb mértékben írtható, vágható ki honos növényállomány, különösen vonatkozik ezen előírás a talajtól 1,50 m magasságban mérve 10,0 cm törzsátmérőt elérő fajokra.

A napelem panelek talajcsavaros rögzítésű tartószerkezetekre kerülnek felszerelésre. A technológiából adódóan a talajcsavarok teljes egészében helyben hagyják a jelenlegi talaj szerkezetét, azaz a talajfelszín nem kerül beépítésre. a jelenlegi humuszos talajréteg teljes egészében helyben marad. Tényleges beépítési igénye egyedül a transzformátornak (BK (SIK) 009 (H) 2500 típus) van, ami a teljes területnek mindössze 0,04%-a. Ezek alapján az érintett terület 99,96%-án megmarad az eredeti talaj jelenlegi aránya.

Mára az állatvilág az ember által átalakított és épített környezethez alkalmazkodni tudott. A felmérés időpontjában az állatfajok szaporodása tartott, de táplálkoztak is a vizsgált területen és az azzal határos, gyomos és fás, valamint mezőgazdasági területeken, és egy részük a levegőben tartózkodott. Az állatfajok faj és egyedszáma a terület ökológiai állapotának megfelelő. a vizsgált területen telepesen fészkelő (*parti fecske, gyurgyalg, stb.*) madárfaajok fészkelőtelepe nem található. A helyszíni vizsgálatokat 2018.07.03., 2018.10.14., 2020.09.08. és 2020.12.11.-én végeztem.

A rovarpopuláció un. poláros fényszennyezéssel szembeni védelmét garantáló, műszaki megoldásokkal kivitelezhetők a napelem egységek, modulok.

A napelemes kiserőmű esetében problémát egyedül a panelek poláros fényszennyezése (*Polarized Light Pollution*), ezután PLP, okozhat. A jelenséget először Dr. Horváth Gábor, az ELTE Biológiai Fizikai Tanszéke docense, MTA doktora által vezetett kutatócsoport mutatta ki 2009-ben, elsősorban épületek üvegfelületeinek vizsgálatakor, 2010-ben a kutatást

kiterjesztették a napelemek üvegfelületére is. Az üvegfelületről visszatükröződő fény megtevesztheti a vízfelületekhez kötődő életmódú rovarokat. A PLP elkerülése érdekében a kiserőműveknél kötelező az antireflexiós bevonatú üvegfelülettel ellátott napelem panelek alkalmazása. Ez a technológia ma már széles körben alkalmazott a napelem gyártásban, mivel a környezetvédelmi (*természetvédelmi*) előnyön kívül, a csökkentett reflexió növeli a panelek hatásfokát is és a légiközlekedésben okozott zavaró hatást is minimalizálja.

A jelen beruházásban alkalmazni kívánt AstroSemi 450 napelemek is megbízható antireflexiós bevonattal rendelkeznek. Az antireflexiós bevonatú felületek vizsgálata eredményét a PLP szempontjából a Horváth docens Úr által vezetett kutatócsoport már évek óta vizsgálja. A megnyugtató eredményt a közelmúltban tették közzé. A tanulmány szerint az alkalmazott antireflexiós bevonattal megnyugtatóan minimalizálható a PLP környezetre gyakorolt hatása.

A terület hasznosítása változást nem okoz, a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 2.§. 1. pontja szempontjai szerint tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területbe sorolandó a Nyékládháza 046/1, 046/6, 046/7, 046/8, 046/9, 046/10, 046/11, 046/12, 046/13, 046/21, 046/31 hrsz-ú terület és hatásterületében (65,0 ha), nem érint országos jelentőségű védett természeti területet, nem része Natura 2000 (SPA, SCI) hálózatnak, de az Országos Ökológiai Hálózatnak, mint „Ökológiai folyosó” és „Puffer terület” (50,1078 ha) része, nem találhatók egyedi tájképi értékek, a tájkép értékét inkább rendezetté, használhatóbbá teszi.

8. Felhasznált irodalom

Dr. Keve András.: Magyarország madarainak névjegyzéke Nomenclator avium hungarica. Madártani Intézet kiadványa. Budapest 1960.

Borhidi Attila és Sántha Antal.: Vörös Könyv Magyarország növénytársulásairól I – II. kötet. Természet BÚVÁR Alapítvány Kiadó Budapest, 1999.

Simon Tibor: A magyarországi edényes flóra határozója Harasztok – virágos növények. Tankönyvkiadó, Budapest 1992.

Országos Meteorológiai Intézet: Magyarország éghajlati atlasza Akadémiai Kiadó. Budapest, 1960.

Internet: Természetvédelmi Információs Rendszer (*OKIR map*)

Internet.: Horváth Gábor.: A poláros fényszennyezés fizikai, valamint biológiai és környezetvédelmi vonatkozásai. Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Kar.

Internet.: Horváth G, Kriska G, Egri A, Mihalik P, Robertson B (2009) Polarized light pollution: A new kind ecological photopollution. *Front Ecol* 7:317-325.

Internet.: Horváth G, Blaho M, Egri A, Kriska G, Seres I, Robertson B (2010a) Reducing the maladaptive attractiveness of solar to phototactic insects. *Cons Biol* 24:1644-1653.

Internet.: Horváth G, Száz D, Farkas A, Mihályi D, Kriska G, Barta A, Robertson B Polarized light pollution of matte solar panels: Antireflective photovoltaics reduce polarized light pollution but benefit only some aquatic insects (*11 august 2016 Springer International publishing Switzerland 2016.*)

Internet.: 2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről

Mercsák József László
élővilág-védelem, tájvédelmi szakértő
Engedély száma: Sz-06/2012
jogosult erdészeti szakszemélyzet
Nyilvántartási kód: 4467

Mercsák József László

Tarcal, 2020.12.02.

9. Fényképmelléklet

1. ábra: A vizsgált terület

2. ábra: Az északkeleti rész

3. ábra.: A keleti területek

4. ábra.: Déli határrészek

10. Egyéb melléklet

ORSZÁGOS KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI FŐFELÜGYELŐSÉG

Iktatószám: 14/7516-3/2012.
Ügyintéző: dr. Gerecz Nóra
Szakmai ügyintézők: Kellner Szilárd
Hévízi Gergely

Tárgy: Szakértői tevékenység engedélyezése
Nyilvántartási szám: SZ-066/2012.

HATÁROZAT

Mercsák József László (lakik: 3915 Tarcál, Klapka u. 14.) kérelmezőt, aki
született: Miskolc, 1949.05.14.;

anyja neve: Mercsék Margit;

diploma (oklevél) kiállítója, száma, kelte:

Nyíregyházi Főiskola (a GATE Mezőgazdasági Főiskolai Karának jogutód intézménye);
L.210/2001.; 2001. június 23.

szakképzettsége:

agrármérnök

SZTV Élővilágvédelem
SZTjV Tájvédelem

szakterületeken a 297/2009. (XII. 21.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdés a) pont ab) alpontja, a 8. §, valamint a 9. § (1) bekezdése alapján nyilvántartásba vettem, számára a szakértői tevékenységet engedélyezem.

A névjegyzéki bejegyzés visszavonásig érvényes.

Budapest, 2013. február „ 11 ”

Tolnai Jánosné Dr.
főigazgató megbízásából

Kaválczné dr. Komolai Edina
mb. főosztályvezető

1016 Budapest, Mészáros u. 58/a,	Levélcím: 1539 Bp. Pf. 675	www.orszagoszoldhatosag.gov.hu
Telefon: 224-9100 Fax: 224-9162		orszagoszoldhatosag.hu

Felelősségvállalási nyilatkozat

Alulírott

név: **Mercsák József László egyéni vállalkozó**

lakcím: **3915 Tarcal, Klapka utca 14.**

születési hely, idő: **Miskolc, 1949 május 14**

anyja neve: **Mercsák Margit**

személyigazolvány szám: **229129RA**

szakértői engedély száma: **Sz-066/2012 élővilágvédelem, tájvédelem szakterület**

nyilvántartási kód: **4467 jogosult erdészeti szakszemélyzet**

A dokumentációban szereplő megállapításokat a hatályos jogszabályok, szabványok, környezet- és természetvédelmi, tájvédelmi, erdővédelmi követelmények szem előtt tartásával tettem meg, támaszkodva a szakirodalomra, eddigi tanulmányaimra, tapasztalataimra. A dokumentációba foglalt adatok, megállapítások valódiságáért a felelősséget vállalom, büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a dokumentumok tartalma megfelel a valóságnak.

Mercsák József László
élővilág-védelem, tájvédelmi szakértő
Engedély száma: Sz-06/2012
jogosult erdészeti szakszemélyzet
Nyilvántartási kód: 4467

Tarcal, 2020.12.11.

Mercsák József László